

о. д-р Мирон БЕНДИК

У цій народній мудрості міститься відчуття мудрості біблійної, в якій людське життя прирівнюється до шляху. Народна мудрість вказує на складність життєвого шляху: перейти поле незрівнянно легше, ніж перейти життя. У чому ж складність життєвого шляху? Ми всі знаємо, що цей шлях не є однозначно успішний чи безуспішний, щасливий чи нещасливий. Від чого ж залежить його успішність?

На це питання відповідає Господь Бог у Святому Письмі. Насамперед, пророк Давид зауважує, що перед кожним із нас пролягає не один, а два шляхи – шлях праведності і шлях беззаконня (див. Пс. 1). Нам же потрібно обрати один із них. Обирати – це вияв нашої свободи і водночас відповідальності за вибір. Що важливо – ніхто за нас і без нас не вирішить про наше щастя чи нещастя – ні Бог, ані доля, ані небесні зорі. Нам обирати – і в цьому складність. Яким чином її розв'язати? Господь у Книзі Буття відповідає і на це питання. Згідно з Книгою, Бог створює Адама і поміщає його в раю – сприятливому і потенційно щасливому середовищі. Для осягнення щастя Бог простелеє перед Адамом шлях до Дерева життя, котрим є Сам Бог. Розповідь про Адама повчає, що кожен із нас може здійснити райський, щасливий варіант свого життя, якщо скерує його в бік Бога. Інший, нещасливий варіант, – скерувати життя в бік самого себе, поставивши своє «я» на місце Бога. Розминутися з Богом і означає заблукати на життєвому шляху та остаточно потрапити в безвихідь.

Як уникнути цього глухого кута, особливо тоді, коли Бог ще не зайняв належного Йому місця в нашому житті? Для цього нам може послужити участь у прощах чи паломництва до святих місць. Ними можуть бути монастир, чудотворна ікона, цілюще джерело. В Україні багато святих місць. Це київські храми, львівські святині, Зарваниця, Крехів, Грушів, Гошів, Унів... Їх можемо відвідувати особисто чи з друзями. Все, що пов'язане з відвідинами святих місць, називається паломництвом. Насамперед, паломництво має Божу, побожну, позитивну мету. Тим воно відрізняється від туризму – пізнавального, відпочинкового чи розважального. Паломництво є також певним шляхом, що його слід

пройти. Тоді воно стає маленьким відрізком нашого життя, скерованим у бік Бога. Завдяки паломництву ми набуваємо практики бути з Богом, а заради Нього – бути з іншими людьми. Час і шлях паломництва є для нас блаженним, райським і щасливим, прообразованим у Книзі Буття шляхом Адама до Дерева життя. Під час паломництва ми об'єднуємося духовними узами спільної молитви, поєднаної з жертвою часу, комфорту, приємностей і розваг. Паломництво має в собі також спокутувальний характер позбування (відвикання) від узвичаєних гріхів. Тоді воно стає ще й прощеною – ми прощаємося з гріхами, відпускаємо їх від себе і переводимо увагу зі себе на Бога. А тоді бачимо, що Його прощення звільнило нас від гріхів. Одна із суттєвих складових прощі полягає в сповіданні гріхів у сповіді, а також у наданні Богові та людям біля нас більшої, ніж звичайно, уваги, доброзичливості, підтримки та допомоги. Завдяки цьому ми відкриваємо в собі потенціал зовсім іншої людини, яка виростає з Божого образу в нас. Такими ж Божими, тобто ближніми, ми відкриваємо для себе інших людей. Неодноразово під час паломництва ми знаходимо друзів, брак яких так болісно відчуваємо в щоденному житті. Буде чудово, якщо саме під час паломництва, а не в барі, нічному клубі чи на дискотеці ми пізнаємо нашого друга чи подругу життя, майбутнього чоловіка чи дружину. Це Бог нас познайомив, а ми зустрілися на спільному шляху до Нього.

Вершиною паломництва є Божественна Літургія – найсвятіша і найвеличніша з усіх земних справ, спільна і для Бога, і для людей. На Літургії Бог разом із нами служить нашому щастю, до якого ми крок за кроком наближались упродовж усього паломництва. Заради цього ми відклали щоденні справи, а прощенням гріхів усунули все, що досі віддаляло і заважало нашому щастю. Під час Літургії ми з вдячністю і радістю приймаємо Христа, інших людей і себе самих, стаючи одним Його Тілом Христа. «Нема юдея ані грека, нема невільника ні вільного, немає ні чоловіка ані жінки, бо всі ви одно у Христі Ісусі» (Гал. 3, 28). Ми спожили з райського Дерева життя небесний хліб, аби куштувати нового життя, набувати здатності до щастя і, водночас, Божої наснаги (благодаті) перебувати в цьому щасті.

Досвід паломництва полягає також у пережитті кращого життя на тлі життя щоденного, в пережитті Бога на тлі свого «я». Можливо, ми разом зі святим Августином пожалкуємо, що лише тепер пережили цей досвід: «Надто пізно пізнав я Тебе, моя любове». Проте справді «краще пізно, ніж ніколи». Тепер ми, як колись пророк Давид, реально відчули іншу, кращу можливість, шлях, варіант, указаний нам Богом. Ця можливість – у наближенні до райського Дерева життя. Згадаймо ще шлях жінок-мироносиць: вони вирушали в дорогу до гробу Господнього зі смутком і тривогою, натомість поверталися з пасхальною радістю; прямували до гробу помазати миром померлого, а знайшли Воскреслого. Це Христос відкрив перед ними варіант життя, в якому більше нема гробу і смерті. Ми також вирушаємо в паломництво до святого місця часто обтяжені смутками і проблемами, а повертаємося зовсім іншими людьми. Нова радість є радістю зустрічі з Ним на паломничому шляху нашого життя, це радість повна і радість вічна. «А тієї радості ніхто вам не відніме», – запевняє Господь. Радість поруч, Господь близько, вирушаймо

назустріч!

о. д-р Мирон БЕНДИК Життя прожити – не поле перейти//СЛОВО № 2 (62) 2015